

Marta Fiheł
Krzysztof Jarecki

100

dni

do matury

Gotowy plan nauki
języka angielskiego

poziom

podstawowy

i rozszerzony

wydawnictwo
poltext

Marta Fihel
Krzysztof Jarecki

Gotowy plan nauki
języka angielskiego

poziom

podstawowy

i rozszerzony

wydawnictwo
poltext

Spis treści

Wstęp	9
Jak korzystać z tej książki	10
Terminologia gramatyczna	12
1. RZECZOWNIKI – LICZBA POJEDYNCZA I MNOGA	14
2. RZECZOWNIKI – POSIADANIE. RODZAJ GRAMATYCZNY	19
3. RZECZOWNIKI ZŁOŻONE	24
4. RZECZOWNIKI NIEPOLICZALNE	28
5. CZŁOWIEK – ETAPY ŻYCIA. WYGLĄD	33
6. CZŁOWIEK – CECHY CHARAKTERU. EMOCJE I UCZUCIA	38
7. RODZINA I ZNAJOMI	43
8. MATURA USTNA	48
9. MATURA PISEMNA	52
10. SPRAWDŹ I POWTÓRZ	55
11. ZGODNOŚĆ PODMIOTU I ORZECZENIA	58
12. PRZEDIMKI A/AN I THE I	63
13. PRZEDIMKI A/AN I THE II	68
14. PRZEDIMKI A/AN I THE III	73
15. DOM – OPIS	78
16. DOM – CZYNNOŚCI CODZIENNE. NAPRAWY	83
17. DOM: WYNAJEM MIESZKANIA	88
18. MATURA USTNA	93
19. MATURA PISEMNA	97
20. SPRAWDŹ I POWTÓRZ	101
21. TERAŻNIEJSZOŚĆ: PRESENT SIMPLE I PRESENT CONTINUOUS	104
22. PRZESZŁOŚĆ: PAST SIMPLE, PAST CONTINUOUS I PAST PERFECT	109
23. CZASY PRESENT PERFECT I PAST SIMPLE	114
24. PRESENT PERFECT CONTINUOUS. SPOSOBY MÓWIENIA O PRZESZŁOŚCI	118

25.	SKLEPY	122
26.	ZAKUPY I USŁUGI	127
27.	JEDZENIE POZA DOMEM	131
28.	MATURA USTNA	136
29.	MATURA PISEMNA	139
30.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	142
31.	CZASY PRZYSZŁE	145
32.	WYRAŻANIE PRZYSZŁOŚCI	149
33.	CZASOWNIKI MODALNE I	153
34.	CZASOWNIKI MODALNE II	158
35.	JEDZENIE I GOTOWANIE	163
36.	SZKOŁA	168
37.	PRACA	173
38.	MATURA USTNA	178
39.	MATURA PISEMNA	181
40.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	185
41.	ZDANIA WARUNKOWE I	189
42.	ZDANIA WARUNKOWE II	193
43.	ZDANIA WARUNKOWE III	197
44.	ŻYCZENIA I PREFERENCJE	201
45.	PRACA – POSZUKIWANIE	206
46.	TRANSPORT I PODRÓŻE	210
47.	TURYSTYKA I WYPOCZYNEK	214
48.	MATURA USTNA	219
49.	MATURA PISEMNA	222
50.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	225
51.	ZAIMKI I	228
52.	ZAIMKI II	233
53.	IT I THERE	237
54.	QUESTION TAGS	242
55.	CIAŁO I ZDROWIE	246
56.	ZDROWIE I CHOROBA	250
57.	SPORT	254
58.	MATURA USTNA	259

59.	MATURA PISEMNA	261
60.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	265
61.	CZASOWNIKI O DWÓCH DOPEŁNIENIACH	269
62.	STRONA BIERNA I	274
63.	STRONA BIERNA II	279
64.	STRONA BIERNA, HAVE SOMETHING DONE	283
65.	MUZYKA, LITERATURA I SZTUKA	287
66.	KINO I TEATR	292
67.	THE MEDIA	296
68.	MATURA USTNA	300
69.	MATURA PISEMNA	302
70.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	305
71.	GERUND I BEZOKOLICZNIK I	308
72.	GERUND I BEZOKOLICZNIK II	312
73.	MOWA ZALEŻNA	316
74.	MOWA ZALEŻNA – PROŚBY, NAKAZY, PYTANIA	322
75.	NAUKA	326
76.	TECHNIKA	331
77.	COMMUNICATION	336
78.	MATURA USTNA	341
79.	MATURA PISEMNA	343
80.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	346
81.	ZDANIA WZGLĘDNE I	350
82.	ZDANIA WZGLĘDNE II	354
83.	CZASOWNIKI: PRZECZENIE, ZDANIA ROZSZCZEPIONE, EMFAZA	358
84.	INWERSJA	363
85.	PRZYRODA	367
86.	PRZYRODA I OCHRONA ŚRODOWISKA	372
87.	KONFLIKTY I PROBLEMY	376
88.	MATURA USTNA	380
89.	MATURA PISEMNA	382
90.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	386
91.	PRZYMIOTNIKI	390
92.	PRZYSŁÓWKI. PRZYMIOTNIKI NIESTOPNIOWALNE	395

Spis treści

93.	PORÓWNANIA	400
94.	ALL, EACH, NONE. LICZEBNIKI	404
95.	PRAWO I PRZESTĘPSTWA	409
96.	PAŃSTWO I POLITYKA	414
97.	ŚWIĘTA	418
98.	MATURA USTNA	422
99.	MATURA PISEMNA	424
100.	SPRAWDŹ I POWTÓRZ	428
	Aneks I	431
	Aneks II	432
	Aneks III	433
	Aneks IV	435
	Aneks V	437

Wstęp

100 dni do matury to 100 krótkich lekcji, dzięki którym powtórzysz wszystkie struktury gramatyczne oraz słownictwo wymagane na egzaminie maturalnym. Dowiesz się także, na co zwrócić szczególną uwagę podczas egzaminu ustnego i tworzeniu wypowiedzi pisemnej.

Zagadnienia gramatyczne omówione zostały w sposób zwięzły i przejrzysty, a objaśnienia zilustrowane są licznymi przykładami użycia. Słownictwo pogrupowaliśmy według kategorii tematycznych, co sprzyja jego zapamiętywaniu i systematyzacji. Szczególną uwagę zwróciliśmy na **stałe związki wyrazowe i kolokacje, słowotwórstwo** oraz wyrazy, które sprawiają szczególne trudności (np. *false friends*). Skrótowo i przystępnie powtórzone **zagadnienia gramatyczne i słownikowe**, przeplatane są krótkimi **ćwiczeniami**. Mają one na celu sprawdzenie, jak dużo już pamiętasz, co potrafisz sobie przypomnieć oraz ile jeszcze musisz zapamiętać.

Lekcje poświęcone przygotowaniu do **matury ustnej** zawierają gotowe zwroty, które pomogą ci utworzyć poprawną wypowiedź, zgodną z wymaganiami egzaminu.

Lekcje przygotowujące do **matury pisemnej** zawierają **gotowe schematy i zwroty**, dzięki którym z łatwością utworzysz poprawną wypowiedź pisemną.

Cykliczne lekcje **Sprawdź i powtórz** pozwolą ci utrwalić wiedzę i przećwiczyć poszczególne umiejętności oraz zaznajomią cię z **autentycznymi zadaniami maturalnymi**. Dzięki zawartym w testach zadaniom sprawdzisz, co jeszcze powinnaś/powinieneś powtórzyć, zanim przejdziesz do kolejnej lekcji.

Dzięki **systemowi odnośników** oraz **aneksom** będziesz mogła/mógł z łatwością i swobodą poruszać się po książce – jeśli nie pamiętasz czegoś z poprzednich lekcji, zawsze będziesz wiedzieć, gdzie szukać odpowiednich objaśnień.

Jak korzystać z tej książki

1. Wszystkie lekcje poświęcone **powtórce gramatyki** poprzedzone są **ćwiczeniem-testem**. W **kluczu** do tego ćwiczenia znajdziesz **odsyłacze do podrozdziałów** wyjaśniających testowane zagadnienie:

I. Zaznacz właściwą formę lub wyraz.

e. How **much/many** money have you spent on **a/-** food?

Odpowiedzi: a. - **C** b. - **D** c. -, - **B** d. -, is **B C** e. much, - **D C**

Kolejne ćwiczenia w rozdziale służą utrwaleniu powtórnego materiału. Wiadomości będą też sprawdzone w rozdziale **Sprawdź i powtórz**.

2. Objasnienia gramatyczne ilustrują liczne przykłady:

Przysłówki z końcówką **-ly**, o ile nie stanowią istotnej treści wypowiedzi, mogą zająć miejsce przed czasownikiem:

19. **The young people quietly giggled.** *Młodzi ludzie cicho zachichotali.*

3. Niektóre lekcje poświęcone **powtórce słownictwa** zostały poprzedzone **ćwiczeniem-testem**. **Klucz** do tego ćwiczenia zawiera **odsyłacze do podrozdziałów** z wyjaśnieniami danego zagadnienia:

I. Zaznacz właściwą formę lub wyraz.

5. Who **invented/discovered** the **electric/electrical** bulb?

Odpowiedzi: 1. charge, plug **A** 2. on, work **A** 3. devices **A** 4. paste **C** 5. invented, electric **B A**

Kolejne ćwiczenia w rozdziale służą utrwaleniu powtórnego materiału i/lub przypomnieniu go sobie przed powtórką – odpowiedzi do takich ćwiczeń omówione są bezpośrednio po nich, w kluczu albo w kolejnych hasłach lekcji. Wiadomości będą też sprawdzone w rozdziale **Sprawdź i powtórz**.

4. Ważne hasła w rozdziałach słownikowych to: **kolokacje, wyrażenia, przyimki i czasowniki złożone, uwaga** (wyrazy typu *false friends*), **synonimy, antonimy, słowotwórstwo**.

5. Słownictwo powtarzane jest w grupach wyrazowych:

Laboratory equipment

Do sprzętu laboratoryjnego należą m.in.: **pipette** *pipeta*, **test tube** *próbówka*, **flask** *kolba*, **beaker** *zlewka*, **Petri dish** *płytką Petriego*, **burner** *palnik*

6. W lekcjach poświęconych maturze ustnej omawiamy, **jak wygląda ta część egzaminu** i jej poszczególne zadania oraz jak najlepiej się do nich przygotować. W sekcji **Hasła, wyrażenia i sytuacje** zostały zawarte **gotowe do użycia zwroty i wyrażenia**. Zamieściliśmy w niej również przykładowe zadania maturalne z rozwiązaniami.
7. Lekcje dotyczące matury pisemnej zawierają wyjaśnienia, **jak wygląda ta część egzaminu**, oraz praktyczne wskazówki, jak najlepiej się do niej przygotować. Przedstawiamy zasady użycia **spójników** i innych wyrażań oraz **struktur**, które pozwolą wypowiedzi nadać **logiczną i spójną kompozycję**. W tej części książki zawarliśmy również przykładowe zadania maturalne z rozwiązaniami.
8. Zwracamy szczególną uwagę na wyrażenia i wyrazy **kłopotliwe**, a także struktury, które mogą wprowadzać **w błąd**. Ważne hasła: **Problem, Uwaga!**, *about* czy *on* itp.
9. Dzięki **odnośnikom** możesz **z łatwością odszukać treść**, do której chcesz **wrócić** lub dzięki której możesz **poszerzyć swoją wiedzę o omawianym zagadnieniu**:

The... the...

Konstrukcja **the + przymiotnik/przysłówek w stopniu wyższym** odnosi się do sytuacji, kiedy dwa zjawiska czy jakości ulegają równoczesnej i wzajemnie zależnej zmianie ►14D:

7. **The more often you practise, the better results you achieve.** *Im częściej się ćwiczysz, tym lepsze osiągniesz rezultaty.*

10. Jeśli chcesz, możesz poświęcić uwagę tylko tym zagadnieniom, które wydają ci się kluczowe lub szczególnie **ważne** – tym, które chcesz **uporządkować** lub **wyjaśnić**, bo jeszcze nie do końca są dla ciebie jasne. Radzimy jednak, żebyś przeglądał podrozdziały **po kolei** – na pewno znajdziesz czas na **3–4 strony** dziennie!

PS. Zajrzyj też do aneksów na końcu książki!

Terminologia gramatyczna

Terminologię gramatyczną ograniczamy do minimum. To minimum to:

noun	<i>rzeczownik</i>	cat, kitchen, milk, jeopardy, star
compound noun	<i>rzeczownik złożony</i>	moviegoer, midlife crisis
proper noun	<i>nazwa własna</i>	Luke, the USA, Moscow, the Atlantic
verb	<i>czasownik</i>	come, turn, enquire, underestimate
phrasal verb	<i>czasownik złożony</i>	turn out, look after
infinitive	<i>bezokolicznik</i>	to sleep, sleep, to chase, chase
base form	<i>forma podstawowa (czasownika)</i>	sleep, chase, run, drink, realise, take off, look up to
gerund	<i>forma gerund</i>	sleeping, running, climbing
past participle	<i>imięstów uprzedni</i>	gone, taken, given, risen
adjective	<i>przymiotnik</i>	slow, kind, upscale, cotton, free
possessive adjective	<i>przymiotnik dzierżawczy</i>	my, your, his
adverb	<i>przysłówek</i>	frequently, humorously, nervously, now, yesterday, here, quickly
pronoun	<i>zaimek</i>	I, we, us, mine
personal pronoun	<i>zaimek osobowy</i>	I, me, they, them
possessive pronoun	<i>zaimek dzierżawczy</i>	mine, yours, hers
reflexive pronoun	<i>zaimek zwrotny</i>	myself, himself, ourselves
preposition	<i>przyimek</i>	in, out, under, along, by, with, of
number	<i>liczebnik</i>	seven, seventeen, thousand
ordinal number	<i>liczebnik porządkowy</i>	first, second, fifth, seventeenth
definite article	<i>przedimek określony</i>	the
indefinite article	<i>przedimek nieokreślony</i>	a, an
determiner	<i>określnik</i>	this, his, my, the, those
subject	<i>podmiot</i>	I w zdaniu: I ate an apple.
verb	<i>orzeczenie</i>	ate w zdaniu: I ate an apple.
object	<i>dopełnienie</i>	an apple w zdaniu: I ate an apple.
SVO	<i>podmiot-orzeczenie-dopełnienie, typowy szyk zdania angielskiego</i>	
synonym	<i>synonim, wyraz bliskoznaczny</i>	walk – stroll, peaceful – quiet, sensible – level-headed
antonym	<i>antonim, wyraz o przeciwnym znaczeniu</i>	calm – nervous, generous – tight-fisted, ancient – modern

Inne terminy gramatyczne, np. **direct object, phrasal noun, homophone** wyjaśniamy na bieżąco – jeśli uznasz to za ważne, zanotuj ich znaczenie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Objaśnienia

W angielskich hasłach pojawiają się skróty:

Am.E	amerykański angielski
Br.E	brytyjski angielski
sb = somebody	ktoś, kogoś, komuś itd.
sth = something	coś, czegoś, czymś itd.
l.m.	liczba mnoga
l.p.	liczba pojedyncza
pot.	potoczne
form.	formalne
przest.	przestarzałe

1. RZECZOWNIKI – LICZBA POJEDYNCZA I MNOGA

Jak utworzyć liczbę mnogą słów: **wife**, **deer** czy **larva**? Które rzeczowniki mają tylko liczbę mnogą?

I. Zaznacz właściwą formę.

- He was an observer of wildlife, passionate for **wolfs/wolves/wolfes**.
- Are your children any **superheros'/superheroes' fans/fanes?**
- Both the Sumatran Rhinoceros and the Bengal Tiger are endangered **spe-cies/specieses**.
- Humans wouldn't survive without certain **bacterias/bacterium/bacteria**.
- Have you seen the **scissor/scissors/scissorses?**

▶ Odpowiedzi: a. wolves B b. superheroes', fans A c. species C d. bacteria E e. scissors D

▶ A. Regularna liczba mnoga

Rzeczowniki policzalne mają zarówno liczbę pojedynczą, jak i mnogą:

a chair *krzesło* – **four chairs** *cztery krzesła*

one boy *jeden chłopiec* – **two boys** *dwóch chłopców*

Liczbę mnogą większości rzeczowników tworzymy dodając końcówkę **-(e)s** według poniższych zasad:

LICZBA POJEDYNCZA	LICZBA MNOGA	ZASADY	TŁUMACZENIE
room laptop friend	rooms laptops friends	do większości rzeczowników dodajemy -s	<i>pokój – pokoje</i> <i>laptop – laptopy</i> <i>przyjaciel – przyjaciele</i>
match glass box lash	matches glasses boxes lashes	po: -sh, -ch, -s, -x dodajemy -es	<i>mecz – mecze</i> <i>szklanka – szklanki</i> <i>pudełko – pudełka</i> <i>rzęsa – rzęsy</i>
city story butterfly	cities stories butterflies	po spółgłosce + -y dodajemy -ies oraz usuwamy -y	<i>miasto – miasta</i> <i>opowiadanie – opowiadania</i> <i>motyl – motyle</i>
tomato hero	tomatoes heroes	po samogłosce -o dodajemy -es	<i>pomidor – pomidory</i> <i>bohater – bohaterowie</i>
mosquito volcano	mosquito(e)s volcano(e)s	po samogłosce -o czasami dopuszczalne są dwie formy – końcówka -s lub -es	<i>komar – komary</i> <i>wulkan – wulkany</i>
zoo tattoo	zoos tattoos	po samogłosce -o dodajemy -s	<i>ZOO – ZOO</i> <i>tatuaż – tatuáže</i>

► B. Nieregularna liczba mnoga

Liczbę mnogą niektórych rzeczowników tworzy się według innych reguł.

Man, woman

Rzeczowniki **man**, **woman** oraz wszystkie rzeczowniki zakończone na **-man/-woman** odmieniają się następująco:

man – **men** *człowiek, mężczyzna*

woman – **women** *kobieta*

fireman – **firemen** *strażak*

policeman – **policemen** *policjant*

spokesman – **spokesmen** *rzecznik prasowy*

f/fe → ves

Rzeczowniki zakończone na **-f** lub **-fe** w liczbie mnogiej mają końcówkę **-ves**:

calf	calves	<i>cielę, łydka</i>
half	halves	<i>połowa</i>
knife	knives	<i>nóż</i>
leaf	leaves	<i>liść</i>
life	lives	<i>życie</i>
loaf	loaves	<i>bochenek</i>
shelf	shelves	<i>półka</i>
thief	thieves	<i>złodziej</i>
wife	wives	<i>żona</i>
wolf	wolves	<i>wilk</i>

Czasami dopuszczalne są dwie formy, np.:

dwarf – **dwarfs/dwarves** *karzeł, krasnolud, krasnoludek*

Inne wyrazy

W języku angielskim są też takie wyrazy, których liczba mnoga znacząco różni się od formy pojedynczej:

child	children	<i>dziecko</i>
foot	feet	<i>stopa</i>
goose	geese	<i>gęś</i>
louse	lice	<i>wesz</i>
ox	oxen	<i>wół</i>
tooth	teeth	<i>ząb</i>

Person

Wyraz **person** *osoba* jest kolejnym wyjątkiem. Jego wyjątkowość polega na tym, że regularnej liczby mnogiej używa się tylko w języku formalnym:

1. **Persons vandalizing the museum will be fined.** *Osoby, które dokonają aktu wandalizmu w muzeum, zostaną ukarane grzywną.*

Na co dzień liczbę mnogą od rzeczownika **person** tworzymy za pomocą rzeczownika **people** *osoby, ludzie*:

2. **How many people turned up at the concert?** *Ile osób pojawiło się na koncercie?*

Mouse

Mouse *mysz* rozumiana jako zwierzę, w liczbie mnogiej przybiera formę **mice**. Jeśli jednak mówimy o *myszy komputerowej*, forma liczby mnogiej będzie regularna (**mouses**).

Porównaj:

3. **I'm afraid there are mice in granny's house.** *Obawiam się, że w domu babci są myszy.*

4. **How many more computer mouses are you going to buy this year?** *Ile jeszcze myszy komputerowych zamierzasz kupić w tym roku?*

II. Utwórz liczbę mnogą rzeczowników:

1. a loaf two
2. a potato two
3. a radio two
4. a postwoman two
5. a goose two

▶ C. Bez zmiany formy

Barracks, crossroads

Niektóre rzeczowniki zakończone na **-s** mają taką samą formę w liczbie pojedynczej, co w mnogiej:

barracks	<i>koszary</i>
crossroads	<i>skrzyżowanie, rozdroże</i>
gallows	<i>szubienica</i>
headquarters	<i>kwatery główna</i>
means	<i>środek do celu</i>
series	<i>seria, cykl, serial, w matematyce – szereg</i>
species	<i>gatunek</i>
works	<i>fabryka</i>

Nazwy zwierząt

Niektóre nazwy zwierząt w ogóle nie zmieniają formy, co oznacza, że mają taką samą liczbę pojedynczą, co mnogą:

deer *jeleń*, **reindeer** *renifer*, **sheep** *owca*.

Craft

Rzeczownik **craft** *pojazd* również nie zmienia formy w liczbie mnogiej. Analogicznie dzieje się ze wszystkimi rzeczownikami złożonymi zakończonymi tym wyrazem, np. **spacecraft** *pojazd kosmiczny*, **aircraft** *samolot wojskowy*.

Inne wyrazy

Inne przykłady rzeczowników, które nie zmieniają formy w liczbie mnogiej, to: **dice** kość do gry czy **offspring** potomek, potomstwo.

Fruit, fish

Taka sama sytuacja dotyczy rzeczowników: **fish** ryba i **fruit** owoc. Na ogół nie zmieniają one formy w liczbie mnogiej:

5. **If you want to stay healthy, you should eat more fruit.** *Jeśli chcesz pozostać zdrowy, powinieneś jeść więcej owoców.*
6. **Unlike most of her peers, small Kate is keen on fish.** *W przeciwieństwie do większości swoich rówieśników, mała Kate bardzo lubi ryby.*

Można także użyć regularnej liczby mnogiej tych rzeczowników (**fishes, fruits**), ale tylko jeśli mówimy o kilku gatunkach ryb czy owoców lub kiedy interesuje nas ich liczba:

7. **The elderly woman put a few fruits into her bag.** *Starsza pani włożyła kilka owoców do torby.*
8. **Those red fishes with golden fins are cute!** *Te czerwone rybki ze złotymi płetwami są urocze!*

► D. Rzeczowniki tylko w liczbie mnogiej

Niektóre rzeczowniki mają tylko liczbę mnogą, a więc nie mają w ogóle liczby pojedynczej. Są to m.in.: **belongings** rzeczy osobiste, dobytek, **clothes** ubrania, **scissors** nożyczki, **glasses** okulary, **lyrics** słowa piosenki, **pants** majtki, spodnie, **trousers** spodnie, **jeans** dżinsy, **outskirts** przedmieścia.

A pair of

Z niektórymi spośród tych rzeczowników można użyć wyrażenia **a pair of** para czegoś:

9. **Stella's just bought three pairs of jeans!** *Stella właśnie kupiła trzy pary dżinsów!*
10. **It's the tenth pair of scissors I've lost so far!** *To już dziesiąta para nożyczek, jaką jak dotąd zgubiłem!*

An item of/a piece of

Żeby podkreślić, że chodzi nam o jedną sztukę garderoby, możemy powiedzieć **an item/a piece of clothes**:

11. **This jumper must be her favourite piece of clothes – she wears it day in day out.** *Ten sweter musi być jej ulubionym ubraniem – nosi go dzień po dniu.*

Data ►76C

Data dane występuje zawsze w liczbie mnogiej; tylko w języku potocznym łączy się z czasownikiem w liczbie pojedynczej:

12. **The data you've collected is not valid.** *Dane, które zgromadziłeś, nie są poprawne.*

W języku formalnym **data** może łączyć się z czasownikiem w liczbie mnogiej:

13. **Those data have been proved invalid.** *Te dane zostały uznane za niepoprawne.*

III. Zaznacz niepoprawną formę lub wyraz.

1. Special effects and perfectly designed **spacecraft/spacecrafts/spaceships** were the film's greatest advantage.
2. Dan's addicted to TV **series/serials/serieses**.
3. Let's throw the **dice/dices** to decide who begins.

POZIOM ROZSZERZONY

E. Rzeczowniki pochodzenia obcego

Rzeczowniki zapożyczone z innych języków zachowały swoją pierwotną formę liczby mnogiej. Czasami dopuszczalne są dwie formy liczby mnogiej – oryginalna i „nowa”, czyli zawierająca końcówkę **-(e)s**. Tabela zawiera najczęściej używane słowa tego typu.

LICZBA POJEDYNCZA	LICZBA MNOGA	ZNACZENIE
cactus	cacti lub cactuses	<i>kaktus</i>
focus	foci lub focuses	w optyce: <i>ognisko, punkt skupienia</i>
fungus	fungi lub funguses	w biologii: <i>grzyb</i>
alga	algae	<i>glon, alga</i>
larva	larvae	<i>larwa</i>
aquarium	aquaria lub aquariums	<i>akwarium</i>
bacterium	bacteria	<i>bakteria</i>
crisis	crises	<i>kryzys</i>
oasis	oases	<i>oaza</i>
phenomenon	phenomena	<i>zjawisko</i>
thesis/hypothesis	theses/hypotheses	<i>teza/hipoteza</i>

IV. Utwórz liczbę mnogą rzeczowników. Czasami możliwe są dwie formy.

1. deer –
2. crossroads –
3. cactus –
4. crisis –
5. add-on –
6. oasis –
7. fish –
8. offspring –

Odpowiedzi: II. 1. loaves 2. potatoes 3. radios 4. postwomen 5. geese
 III. 1. spacecrafts 2. serieses 3. dices IV. 1. deer 2. crossroads 3. cacti/cactuses 4. crises
 5. adds-on/add-ons 6. oases 7. fish/fishes 8. offspring

2. RZECZOWNIKI – POSIADANIE. RODZAJ GRAMATYCZNY

Kiedy używać **'s**, a kiedy **of**? Kiedy **my**, a kiedy **mine**? Czy powiedzieć **poet**, czy **poetess**?

I. Zaznacz właściwą formę lub wyraz.

- Her children are allergic to **cow's milk/cow milk/milk of the cow**.
- It was a **week's journey/journey of one week**.
- Sally is just an acquaintance of **me/mine/my**.
- My granddaughter is working as a **waiter/waitress** this summer.
- Could you please give back **my/mine** cash?

Odpowiedzi: a. cow's milk c. mine b. week's journey e. my d. waitress

▶ A. My car czy mine car

Gdy chcemy powiedzieć, że coś do kogoś należy, używamy przymiotników dzierżawczych (**my, your** itd.) oraz zaimków dzierżawczych (**mine, yours** itd.). Oto ich lista:

ZAIMEK W FUNKCJI PODMIOTU	PRZYMIOTNIK DZIERŻAWCZY (POSSESSIVE ADJECTIVE)	ZAIMEK DZIERŻAWCZY (POSSESSIVE PRONOUN)
I	my	mine
you	your	yours
he	his	his
she	her	hers
it	its	its
we	our	ours
they	their	theirs

Przymiotniki dzierżawcze występują bezpośrednio przed rzeczownikiem lub grupą rzeczownikową (a więc rzeczownikiem i jego określeniem):

- This is my/his/their balcony.** *To mój/jego/ich balkon.*
- Sheila put on her favourite jacket.** *Sheila założyła swoją ulubioną kurtkę.*

Jeśli przed rzeczownikiem znajduje się przymiotnik dzierżawczy, to nie używa się przedimków:

the my notebook	<i>mój zeszyt</i>
a their debt	<i>ich dług</i>
this her dress	<i>jej suknia</i>

Zaimki dzierżawcze nie występują przed opisywanym rzeczownikiem:

3. **The next cottage over there is hers.** *Tamten domek letniskowy jest jej (należy do niej).*
4. **Are these sunglasses yours?** *Czy te okulary przeciwsłoneczne są twoje?*

II. Zaznacz poprawną formę.

1. Judith claims the signature isn't **her/hers**.
2. You're always invited to **our/ours** country house.
3. Steve took **our/ours** keys, so we're sort of grounded.

► B. Dopełniacz saksoński ('s)

Dopełniacz saksoński (**Saxon Genitive**) to konstrukcja typu:

Harry's house *dom Harry'ego*
children's toys *zabawki dzieci*

Dopełniacz saksoński tworzymy poprzez dodanie końcówki **-s** lub samego apostrofu (') do rzeczowników i nazw własnych.

's czy apostrof (')

Dopełniacz **-s** dodajemy zwykle do imion i nazwisk:

Sophie's bedroom *sypialnia Sophie*
little Tom's colouring book *kolorowanka małego Toma*
Martin's favourite radio station *ulubiona stacja radiowa Martina*
Kelly Frank's fiancé *narzeczony Kelly Frank*
Mrs Robertson's garden *ogród pani Robertson*

Do nazwisk zakończonych na **-s** można dodać **-s** lub sam apostrof:

Dickens' novels/Dickens's novels *powieści Dickensa*

-s dodajemy też do rzeczowników w liczbie pojedynczej:

the child's teddy *miś dziecka*
a dog's collar *obroża psa*
my mum's favourite song *ulubiona piosenka mojej mamy*
your sister's sons *synowie twojej siostry*
the company's reputation *reputacja firmy*

-s dodajemy też do nieregularnych form liczby mnogiej rzeczowników ►1A:

children's game *zabawa dzieci/zabawa dziecięca*
women's shoes *buty kobiet/kobiece buty*
a men's world *świat mężczyzn*

W przypadku rzeczowników będących w regularnej liczbie mnogiej (czyli zakończonych na **-s**) używamy samego apostrofu ('):

my friends' car *samochód moich przyjaciół*
the teachers' room *pokój nauczycielski*
animals' rights *prawa zwierząt*

To samo dotyczy również nazwisk w liczbie mnogiej:

the Robertsons' summer house domek letniskowy Robertsonów

the Carlings' anniversary party przyjęcie z okazji rocznicy państwa Carling

... and ...'s

Jeżeli obok siebie występują dwa rzeczowniki lub imiona połączone spójnikiem **and**, dopełniacz dodajemy do imienia drugiego:

Martha and Martin's apartment mieszkanie Marthy i Martina

John and his brother's bedroom pokój Johna i jego brata

► C. Dopełniacz saksoński – użycie

Relacja posiadania

Dopełniacz saksoński najczęściej sygnalizuje relację posiadania:

5. **These are William's books.** *To są książki Williama.*

6. **We've just visited my nephew's new house.** *Właśnie odwiedziliśmy nowy dom mojego siostrzeńca.*

Przynależność do miejsca

W podobny sposób określamy przynależność do miejsca:

7. **I'm going to spend the weekend at my grandparents'.** *Zamierzam spędzić weekend u dziadków.*

8. **See you on Saturday at Greg's!** *Do zobaczenia w sobotę u Grega!*

Dopełniacz saksoński jest obecny w nazwach wielu sklepów i punktów usługowych, np. **greengrocer's** warzywniak, **baker's** piekarnia itp.

Typ lub rodzaj

Za pomocą dopełniacza saksońskiego można określić typ lub rodzaj danego przedmiotu czy osoby:

a girls' school szkoła dla dziewcząt

children's toys zabawki dla dzieci

cow's milk krowie mleko

Miara, waga itp.

Dopełniacz saksoński pozwala też określić m.in. czas, miarę i wagę:

a four days' journey czterodniowa podróż

a five hours' delay pięciogodzinne opóźnienie

twenty years' experience dwudziestoletnie doświadczenie

seven hundred metres' distance odległość 700 metrów

► D. DOPEŁNIACZ Z OF

Konstrukcji z **of** używamy po rzeczownikach, które oznaczają przedmioty, miejsca, zjawiska itp.:

the top of the tree czubek drzewa

the plot of the story fabuła książki

a draught of air haust powietrza

the Queen of England królowa Anglii

A friend of mine

Do opisanie relacji posiadania, przynależności czy relacji można zastosować jeszcze konstrukcję **rzeczownik + of + zaimek dzierżawczy**:

a friend of mine *jeden z moich przyjaciół*

a book of hers *jedna z jej książek*

Podobne znaczenie ma konstrukcja **rzeczownik + of + rzeczownik + 's**:

a friend of Mark's *jeden z przyjaciół Marka*

a book of mum's *jedna z książek mamy*

Porównaj:

9. **Tim is your colleague.** *Tim jest twoim kolegą z pracy.*

10. **Tim is a colleague of yours.** *Tim jest jednym z twoich kolegów z pracy.*

An aunt of my father

an aunt of my father *ciotka mojego ojca*

the fiancée of Damian *narzeczona Damiana*

III. Połącz wyrazy za pomocą dopełniacza saksońskiego lub of.

1. three months, voyage
2. ours, relative
3. children, crayons
4. the Jacksons, garage
5. the President, France

E. Rodzaj gramatyczny rzeczownika

Większość rzeczowników angielskich ma rodzaj nijaki (**it**). Rodzaj żeński (**she**) lub męski (**he**) mają tylko rzeczowniki odnoszące się do ludzi i zwierząt, których płeć znamy.

Nazwy zwierząt

Nazwy samców i samic poszczególnych gatunków zwierząt na ogół różnią się od siebie – oto najważniejsze z nich:

ZWIERZĘ	SAMIEC	SAMICA
chicken <i>kura</i>	cock/rooster	hen
dog <i>pies</i>	dog	bitch
fox <i>lis</i>	fox	vixen
horse <i>koń</i>	stallion	mare
pig <i>świnia</i>	boar	sow

Nazwy zawodów ▶37B

Większość rzeczowników określających nazwy zawodów, stanowisk czy funkcji może odnosić się zarówno do kobiety, jak i do mężczyzny, np. **a teacher** to *nauczyciel* lub *nauczycielka*. Jednakże niektóre zawody są określane przez pary wyrazów, co zostało pokazane w poniższej tabeli:

NAZWA MĘSKA	NAZWA ŻEŃSKA
actor <i>aktor</i>	actress <i>aktorka</i>
barman <i>barman</i>	barmaid <i>barmanka</i>
policeman <i>policjant</i>	policewoman <i>policjantka</i>
waiter <i>kelner</i>	waitress <i>kelnerka</i>
hero <i>bohater</i>	heroine <i>bohaterka</i>
host <i>gospodarz</i>	hostess <i>gospodyni</i>
prince <i>książę</i>	princess <i>księżna, księżniczka</i>

POZIOM ROZSZERZONY

Inne

Oto kilka rzadziej używanych par rzeczowników, których forma zależy od płci opisywanej osoby:

NAZWA MĘSKA	NAZWA ŻEŃSKA
adventurer <i>poszukiwacz przygód</i>	adventuress <i>poszukiwaczka przygód</i>
author <i>autor</i>	authoress <i>autorka</i>
count <i>hrabia</i>	countess <i>hrabina</i>
duke <i>książę</i>	duchess <i>księżna</i>
heir <i>spadkobierca</i>	heiress <i>spadkobierczyni</i>
peer <i>par (tytuł szlachecki), arystokrata</i>	peeress <i>arystokratka</i>
usher <i>bileter</i>	usherette <i>bileterka</i>

IV. Zaznacz poprawną formę lub wyraz.

1. The **musicians'/musicians's** performance was astonishing.
2. Excuse me, where can I find **women's/womens'** suits?
3. Antigone is the **hero/heroine/heroess** of a play written by Sophocles.

2. women's 3. heroine
 3. children's crayons 4. the Jacksons' garage 5. the President of France IV. 1. musicians'
 Odpowiedzi: II. 1. hers 2. our 3. our III. 1. three months' voyage 2. a relative of ours

Do matury pozostało już tylko 100 dni? Czas na powtórkę!

Przypomnij sobie niezbędne zagadnienia do egzaminu dojrzałości z języka angielskiego na poziomie **podstawowym i **rozszerzonym**.**

Masz jeszcze 100 dni, by powtórzyć, utrwalić lub przerobić zagadnienia, które czekają cię na maturze z języka angielskiego. Ta książka pomoże ci rozplanować pracę tak, byś zdążył zapoznać się z całym materiałem jeszcze przed majówką. Dzięki tej książce, niestraszne ci będą czasy przyszłe, przeszłe i teraźniejsze, zdania warunkowe i wiele innych. Co dokładnie znajdziesz w *100 dniach do matury*?

- 🕒 omówienie najważniejszych zagadnień gramatycznych i leksykalnych wraz z przykładami użycia
- 🕒 podział materiału na poziom podstawowy i rozszerzony
- 🕒 ćwiczenia utrwalające wiedzę
- 🕒 klucz odpowiedzi do wszystkich zadań

Cały materiał został podzielony na 100 krótkich lekcji. Wystarczy więc, że przerobisz codziennie jedną – zajmie ci to nie więcej niż 15 minut – i dzięki temu krok po kroku powtórzysz wszystkie zagadnienia do matury.

Jeśli więc potrzebujesz powtórki przed maturą, sprawdzianem z języka angielskiego lub po prostu chcesz przypomnieć sobie gramatykę i słownictwo na poziomie B1-B2, ta książka jest dla ciebie. Z jej pomocą opanujesz najważniejsze zagadnienia językowe i nauczysz się organizować swoją pracę tak, by przynosiła jak najlepsze efekty.

